

Jaarverslag 2016

Voorwoord

In 2016 presenteerde de VBCN zich voor het eerst internationaal. Dat gebeurde met de tentoonstelling *Connection* middenin het centrum van Warschau. Geprint op grote billboards die aan het monumentale hek rondom Museum Lazienki Krolewskie waren bevestigd, waren 64 reproducties van kunstwerken uit 22 Nederlandse bedrijfscollecties te zien. Ruim 130.000 passanten maakten zo kennis met een representatief beeld van wat Nederland op het gebied van bedrijfscollecties te bieden heeft. De tentoonstelling in de buitenlucht ging vergezeld van een symposium waar VBCN-leden met Poolse collega's ervaringen en inzichten uitwisselden over de betekenis van kunst in het bedrijfsleven en de impact die dat heeft op het Nederlandse kunstklimaat. Internationaal gezien leverde de VBCN in 2016 verder een belangrijke bijdrage aan de tweedaagse bijeenkomst eind november van The International Association of Corporate Collections of Contemporary Art (IACCCA).

Bestuur

In 2016 was het bestuur als volgt samengesteld:

Sanne ten Brink - voorzitter (Collectie ING)
Hans Bongartz - penningmeester (Collectie KPMG)
Esther Vossen - secretaris (Collectie Altrecht)
Let Geerling - (Collectie Radboud Kunst & Cultuur, Radboudumc)
Philippien Noordam - (Collectie Ministerie van Buitenlandse Zaken)
Augusto Pereira Silva - (Collectie AkzoNobel)
Wende Wallert - (Collectie Ahold en VU)

Het secretariaat werd gevoerd door Imee Luteijn.

Leden

In 2016 heeft geen van de leden zijn lidmaatschap opgezegd. Tegelijkertijd traden er geen nieuwe leden toe. Het totaal aantal leden bleef in 2016 dus gelijk aan het jaar daarvoor: 50.

Overzicht activiteiten 2016

Tot en met 16 januari 2016: tentoonstelling VBCN 10 jaar jong

Foto Konstantin Guz

VBCN Open Space, Konijnenstraat 16A, Amsterdam

Tot en met 16 januari was in Amsterdam de tentoonstelling *VBCN 10 jaar jong* te zien. De tentoonstelling trok circa 1.000 bezoekers. Het was de tweede editie van VBCN OPEN, een stimuleringsprijs voor curatoren, die de VBCN vijf jaar geleden in het leven heeft geroepen om talentvolle tentoonstellingsmakers een platform te bieden.

Voor de tweede editie tekenden, na selectie door een deskundige jury, Alix de Massiac en Vincent van Velsen. Het tweetal stelde op basis van statistieken en kwantitatieve criteria een dwarsdoorsnede samen van de ontwikkelingen binnen Nederlandse bedrijfscollecties in de afgelopen tien jaar. Met een knipoog en kritische noot naar het gebruik van kwantitatieve maatstaven om de maatschappelijke waarde en betekenis van kunst te meten, analyseerden de jonge curatoren 29 bedrijfscollecties aan de hand van meetbare parameters zoals leeftijd van de kunstenaar, datering, medium en afmetingen van het kunstwerk. Dat resulteerde in een selectie voor de tentoonstelling van het meest gemiddelde en meest afwijkende kunstwerk uit de onderzochte bedrijfscollecties. Daarnaast nodigden De Massiac en Van Velsen de kunstenaars Thomas van Linge, Jonas Lund, Céline Manz en het duo Sema Bekirovic & Lotte Geeven uit om op

basis van het statische tentoonstellingsconcept en de daarmee gemaakte analyse, nieuw werk te maken. *VBCN 10 jaar jong* speelde in op de trend om de waarde en maatschappelijke betekenis af te meten aan cijfers en andere "objectieve" data.

De VBCN Nieuwjaarsborrel was op vrijdag 15 januari in de tentoonstelling *VBCN 10 jaar jong* en diende tevens als finissage.

10 februari: Workshop voor VBCN leden: beheer en restauratie van foto's in bedrijfscollecties

In het kader van deskundigheidsbevordering organiseerde de VBCN voor leden op 10 februari in het Nederlands Fotomuseum in Rotterdam een workshop over beheer en restauratie van fotografische kunstwerken. Restaurator Katrin Pietsch liet aan de hand van een aantal sprekende voorbeelden zien hoe je praktisch om kunt gaan met een waardevolle gebruikscollectie. Tevens bestond het programma uit een presentatie van Verily Klaassen (hoofd Kunstzaken Rabobank) over de restauratie van foto's in de Rabo Kunstcollectie en de samenwerking met het Nederlands Fotomuseum. Daarnaast bezochten de aanwezige leden, na een korte inleiding van curator Frits Gierstberg, de tentoonstelling ULAY | Polaroids. Hoofd

collecties Martijn van den Broek leidde ons rond in het geklimatiseerde depot van het museum. De dag werd afgesloten met een bezoek aan de preview van Art Rotterdam.

11 maart: Bezoek open studios Jan van Eyck Academie en TEFAF

Op 11 maart bezochten de VBCN leden gezamenlijk de Open Studios van de Jan van Eyck Academie in Maastricht. Directeur Lex ter Braak heette ons welkom en gaf een introductie op de missie en visie van de opleiding. Aansluitend bezochten de leden individueel de studio's van de deelnemende kunstenaars. Aan het eind van de middag werden de VBCN leden ontvangen op de TEFAF voor een private tour.

1 april t/m 3 mei: Nederlandse Ambassade en Łazienki Museum in Warschau tonen kunst uit Nederlandse bedrijfscollecties

Op 64 grote panelen rondom het Museum Łazienki Królewskie in Warschau werden van 1 april tot en met 3 mei reproducties van kunstwerken uit Nederlandse bedrijfscollecties getoond. De expositie kwam voort uit samenwerking tussen de Nederlandse ambassade in Polen, Het Łazienki Museum en de Vereniging Bedrijfscollecties Nederland (VBCN) en maakte onderdeel uit van het cultureel programma dat in Polen ter gelegenheid van het Nederlands EU-voorzitterschap werd georganiseerd.

Het Museum Łazienki Królewskie in Warschau bestaat uit een voormalig paleizencomplex en een omringend park, en wordt veel bezocht door Polen en internationale bezoekers. De panelen waren geplaatst aan de zijde van de openbaar toegankelijke Ujazdowski straat en daarmee voor algemeen publiek zichtbaar. Op de hekken waren onder andere reproducties van werken van Rineke Dijkstra, Viviane Sassen en Jan Banning, allen vergezeld van informatie over het betreffende werk en bedrijfscollectie.

De kunstwerken waren geselecteerd door Krzysztof Pastor, directeur van het Pools Nationaal Ballet en tevens werkzaam als choreograaf voor het Nationale Ballet in Nederland. Hij koos 'verbinding' als centraal thema, waarmee hij verwees naar één van de prioriteiten van het Nederlands voorzitterschap: een Unie die verbindt.

Als curator van de expositie kon Pastor vrijelijk putten uit de kunstcollecties van de bij de VBCN aangesloten bedrijven en instellingen. Krzysztof Pastor: “Als we vinden dat kunst een belangrijke maatschappelijke rol heeft omdat het ons laat reflecteren op de eigen tijd, moeten we ook het belang van de mecenas erkennen en waarderen. Een openbaar toegankelijke expositie als deze creëert een omgeving waar ruimte is voor dialoog.” Ruim 130.000 passanten zagen de tentoonstelling.

Naar aanleiding van de tentoonstelling en samenwerking bezochten drie Poolse journalisten in Nederland verschillende VBCN leden. Dit heeft geleid tot publicaties in Poolse kunsttijdschriften.

14 april: Symposium over bedrijfscollectie

In Polen is het fenomeen bedrijfscollecties nog relatief beperkt, maar de interesse van de zijde van culturele instellingen, kunstenaars én bedrijven groeit. Om ervaringen en inzichten over de rol van kunst in het bedrijfsleven uit te wisselen werd een symposium georganiseerd over rol en betekenis van bedrijfscollecties.

Het symposium vond plaats op 14 april in het Łazienki museum in Warschau. Een van de sprekers was Arnold Witte, die namens de Universiteit van Amsterdam een grootschalig wetenschappelijk onderzoek leidt naar de effecten van bedrijfscollecties op de kunstsector, de bedrijfsreputatie, kunstparticipatie en het draagvlak voor kunst. Hanna Wróblewska, directeur van Zacheta National Gallery of Art hield een presentatie over de Poolse visie op bedrijfscollecties. Het symposium eindigde met een paneldiscussie onder leiding van de in Polen woonachtige NRC journalist Pieter van Os.

14 en 15 april: Bezoek VBCN leden aan tentoonstelling en symposium in Warschau

Een kleine delegatie van VBCN leden bracht een tweedaagse bezoek aan Warschau. Naast het bezichtigen van de tentoonstelling *Connection* en het bijwonen van het symposium over bedrijfscollecties, bestond het programma uit het bezoeken van Zacheta National Gallery, ING Collection Warsaw en de voorstelling *Romeo en Julia* in het Nationaal Theater. Tevens werden de VBCN leden voor de lunch ontvangen in de residentie van de Nederlandse Ambassade.

25 mei: Algemene ledenbijeenkomst bij AkzoNobel

Op woensdag 25 mei organiseerde de VBCN haar ledenbijeenkomst bij AkzoNobel. Na het bezichtigen van de tentoonstelling in de Art Space, met een toelichting van Hester Alberdingk Thijm, gaf Tabo Goudswaard van *The Art of Impact* in zijn presentatie antwoord op de vraag *Hoe kunnen bedrijfscollecties aanhaken op de ontwikkelingen in de kunst en samenleving?* Aansluitend gaf UvA onderzoeker Jan de Groot een update over het lopende NWO onderzoek naar bedrijfscollecties waarna de Algemene Leden Vergadering plaats vond. Na afloop werd de preview van de Amsterdam Art Fair bezocht.

22 september: ontvangst en bezoek preview Unseen Photo Fair

Ook dit jaar heeft Unseen Photo Fair de VBCN leden weer uitgenodigd voor een ontvangst, voorafgaand aan de VIP Preview. Unseen presenteerde dit jaar veel Afrikaanse fotografie, tijdens de ontvangst gaven de sprekers Anna-Alix Koffie (Founder Off the Wall Magazine en organisator van het project African Portraiture) en Joost Bosland (Director Stevenson Gallery, South Africa) hier een toelichting op.

27 oktober: Bijeenkomst over beeldrecht, bezoek collectie BZ en bezoek Haagse galeries

Op donderdag 27 oktober brachten de VBCN leden een bezoek aan Den Haag. Het ochtendprogramma bestond uit een bijeenkomst over beeldrecht, georganiseerd bij het Ministerie van Buitenlandse Zaken. Mr Aernoud Bourdrez (advocaat gespecialiseerd in auteursrecht) beantwoordde juridische vragen over de rechten en plichten omtrent beeldrecht. Daarna werd de collectie van BZ bezocht.

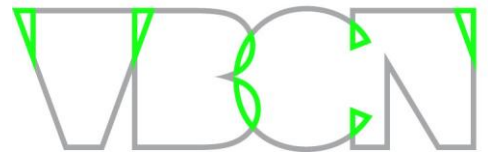

Tijdens het middagprogramma werden verschillende Haagse galeries aangedaan. De dag werd afgesloten met een borrel bij Nouvelles Images.

25 november: IACCCA Symposium, Stedelijk Museum Amsterdam

The International Association of Corporate Collections of Contemporary Art (IACCCA) vierde haar tienjarig bestaan met een symposium in het Stedelijk Museum, Amsterdam. Tijdens het symposium werden nieuwe perspectieven belicht op de samenwerking tussen publieke collecties, bedrijfscollecties en private collecties. VBCN voorzitter Sanne ten Brink sprak tijdens het symposium over nieuwe vormen van mecenaat.

Lopend onderzoek naar de invloed van bedrijfscollecties

In 2015 honoreerde De Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO) het vierjarige onderzoeksproject *Corporate collections as emerging heritage: Art market dynamics, corporate strategies, and public support for the arts*. De VBCN vervult in het project de rol van samenwerkingspartner van de Universiteit van Amsterdam, de Rijksdienst Cultureel Erfgoed en het Stedelijk Museum.

Het onderzoek richt zich op de toenemende invloed van bedrijfscollecties op de kunstmarkt in het heden en recente verleden. Bedrijfscollecties nemen een groeiend aandeel van de omzet in de kunsthandel voor hun rekening. Ook blijken bedrijfscollecties door het vroegtijdig aankopen van kunstwerken van jong talent - vaak vòòr musea en/of verzamelaars - een belangrijke impuls te geven aan de ontwikkeling van professionele kunstenaarscarrières. Daarnaast openen bedrijfscollecties steeds vaker hun deuren voor niet-werknemers of organiseren zij tentoonstellingen buiten het eigen bedrijf. Dat vergroot niet alleen het publieksbereik van de kunstcollecties, maar levert ook een bijdrage aan de naamsbekendheid van de kunstenaars die de werken maakten. Tegelijkertijd beïnvloedt het opbouwen, beheren en presenteren van kunstcollecties ook de reputatie van betreffende bedrijven die dat op professionele wijze doen, zowel in de ogen van de eigen werknemers als in die van klanten en het grote publiek.

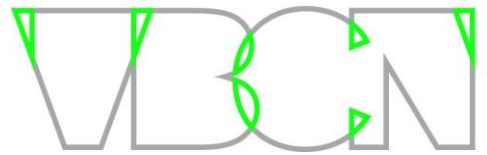
Desondanks zijn de effecten van bedrijfscollecties op de kunstmarkt, bedrijfsreputaties, kunstenaarscarrières, het kunstklimaat en de invloed op het draagvlak voor de kunsten in Nederland nauwelijks onderzocht. De onderzoekers beogen deze aspecten te integreren en daarmee het belang van bedrijfscollecties voor het huidige en toekomstig erfgoed aan te tonen.

Het onderzoeksproject loopt tot en met 2019. Interviews en enquêtes onder management en werknemers van de leden van de VBCN vormen een onderdeel van het onderzoek. De resultaten worden de komende vier jaar gepresenteerd in publicaties, symposia en een internationaal congres.

Zie [hier](#) voor meer informatie over NWO.

Bedrijfscollecties in de media:

- [Heerlens 'Guggenheim' Kunstcollectie DSM, Navenant, september 2016](#)
- [Sztuka W Korporacji. Rozmowa Z Kamila Bondar I Sanne Ten Brink, Szum, 22 mei 2016](#)
- [Potega smaku, Polityka, mei 2016](#)
- [Fotofinish, Eigen Huis & Interieur, februari 2016](#)
- [AkzoNobel brengt kijker dichter bij kunst, Museumtijdschrift, 11 februari 2016](#)
- [Zuidas als nieuw Museumplein, dat zou toch fantastisch zijn? Amsterdam Stadskrant, 4 februari 2016](#)

- [Culture of Colors, Mister Motley, 30 januari 2016](#)
- [AkzoNobel Art Foundation opent Essential Art Space, FD, 29 januari 2016](#)
- [Art Space AkzoNobel Culture of Colors, Lost Painters, 28 januari 2016](#)
- [AkzoNobel Art Space geopend, Trendbeheer, 28 januari 2016](#)
- [Met publieke kunstruimte wil Akzo leefbaarheid Zuidas vergroten, NR Next, 27 januari 2016](#)
- [Nieuw museum in Amsterdam, De Telegraaf, 26 januari 2016](#)
- [Nieuw huis voor grootste verfmaker, Het Parool, 26 januari 2016](#)
- [Art works: how art in the office boosts staff productivity, The Guardian, 21 januari 2016](#)
- [Collectiekwartetten, Tubelight, 11 januari 2016](#)
- [Zuidas maakt weer ruimte voor kunst, Volkskrant, 4 januari 2016](#)
- [Dit gebeurt er als je data een kunsttentoonstelling laat inrichten, De Correspondent, 2 januari 2016](#)